

การศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

A Study of the Digital Leadership of School Administrators According
to the Opinions of Teachers under the Phichit Primary Educational
Service Office Area 1

นิภาภรณ์ กล้าเช่า¹, สายทิพย์ ยะฟู², ปพนสรรค์ โพธิพิทักษ์³

Nipaporn Klumchow, Saitid Yafu, Paphonsan Phothipitak³

Corresponding Author E-mail: nipaporn.kl@nsru.ac.th

Corresponding Author Telephone : 0872552950

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครู จำนวน 285 คน โดยการเปิดตารางเครชีและมอร์แกนและทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาระหว่าง 0.67 - 1.00 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ ผลการศึกษาพบว่า

1. ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.41, S.D. = 0.68) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสื่อสารดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.45, S.D. = 0.68) รองลงมา คือ ด้านความเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.43, S.D. = 0.69) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.36, S.D. = 0.74) ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อทำการทดสอบ ความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า มีความแตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางมีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล, ผู้บริหารสถานศึกษา

¹ นักศึกษาลัทธิครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Student in Master of Education Degree, Educational Administration, Nakhon Sawan Rajabhat University.

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

³ Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

The purposes of this study were to study and compare the digital leadership of school administrators according to the opinions of teachers classified by education level, working experience, and school size. The sample group consisted of 285 teachers selected using the Krejci and Morgan table obtained a multi-stage sampling method. The instrument used in the study was a questionnaire on the digital leadership of school administrators with the validity between 0.67-1.00 and the reliability at 0.99. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, hypothesis testing by t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), and pairwise comparisons using the Scheffé method.

The study findings were as follows:

1. The digital leadership of school administrators according to the opinions of teachers in overall was at a high level ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.68). When considering each aspect, it was found that the highest average was the digital communication at a high level ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.68), followed by the digital citizenship was at a high level ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.69) and the lowest average was the digital vision at a high level ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.74), respectively.

2. The comparison of digital leadership of school administrators according to the opinions of teachers classified by educational level and working experience in overall were not difference and classified school size in overall was difference with statistically significant at .05 level. When the testing to difference in pairs found difference in 2 pairs such as small schools and medium-sized schools had lower digital leadership of school administrators than extra-large schools.

Keywords: Digital Leadership, School Administrators

บทนำ

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัย ให้มีความเจริญงอกงามในทุกด้าน โดยมุ่งหวังให้เกิดต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญ ในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะที่จำเป็น สำหรับการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข อันนำไปสู่เสถียรภาพของสังคมและประเทศชาติ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2) จึงเป็นรากฐานสำคัญของระบบการศึกษา โดยรัฐต้องจัดให้ทุกคนมี สิทธิและโอกาสเสมอภาคในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้พัฒนาตามธรรมชาติอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งจะเป็น รากฐานสำคัญในการสร้างอนาคตที่มั่นคงให้กับประเทศไทยในยุค ดิจิทัล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2562: 3 - 6)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 มุ่งพัฒนาระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและ เศรษฐกิจยุคดิจิทัล โดยยกระดับคุณภาพการศึกษา เสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็น และสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ตลอดชีวิต ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา. 2560: 75 - 78) สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2561 – 2580 มุ่งสร้างความยั่งยืนของประเทศผ่านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการวางรากฐานโครงสร้างพื้นฐาน ทางการศึกษา ส่งเสริมการเรียนการสอนออนไลน์ (MOOC) การเชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ และพัฒนากำลังคนดิจิทัล ที่มีมาตรฐานสากล เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมไทยสู่ความยั่งยืน (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. 2561: 30 - 36)

ในยุคของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนา ประเทศอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นผู้สร้างสรรคนวัตกรรม และเป็นพลเมืองที่ เข้มแข็งสำหรับอนาคต แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 – 2570 จึงมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และ สมรรถนะที่จำเป็น พร้อมทั้งส่งเสริมการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ตลอดจนพัฒนา ผู้บริหาร ครู และบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ โดยกลยุทธ์ที่ 3 มุ่ง ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 พัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน และเสริมสร้างศักยภาพของ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรให้สามารถปรับตัวต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง และกลยุทธ์ที่ 4 เน้นการบริหารจัดการศึกษาผ่าน ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาให้ตอบสนองต่อโลกศตวรรษที่ 21 (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2565: 14 - 22)

นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มุ่งพลิกโฉมการศึกษา สู่ยุคดิจิทัล (Transforming Education to Fit in the Digital Era) โดยใช้เทคโนโลยีขับเคลื่อนการศึกษา พัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครู และบุคลากรทางการศึกษาในทุกระดับ เสริมสร้างทักษะด้านวิชาการ การจัดการเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสอนผ่าน แพลตฟอร์มออนไลน์ พร้อมทั้งพัฒนาระบบราชการดิจิทัล ปรับกระบวนการทำงานให้เป็นระบบดิจิทัล เชื่อมโยงและแบ่งปัน ข้อมูลระหว่างหน่วยงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาให้ตอบสนองต่อโลกศตวรรษที่ 21 (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2566: 2)

ยุคดิจิทัลเป็นช่วงเวลาและเทคโนโลยีและการสื่อสารพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทำให้การเข้าถึงข้อมูลและการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ ทุกที่ทุกเวลา การนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการจัดการศึกษา ส่งผลให้การบริหารจัดการสถานศึกษาต้องอาศัยระบบ สารสนเทศและการจัดการความรู้ (Knowledge Management) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านต่าง ๆ เช่น การ เรียนการสอน การบริหารงานบุคคล และการจัดสรรงบประมาณ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความ เข้าใจ และสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนคุณภาพการศึกษาและสร้างความร่วมมือกับชุมชน (จิณฉัตร ปะโคทั้ง. 2561: 108 - 113) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีส่งผลให้ภาคการศึกษาต้องปรับตัวอย่างต่อเนื่อง

โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้ทันสมัยและตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกดิจิทัล (दारुวรรณ ถวิลการ. 2564: 2) ทั้งนี้ การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลเผชิญกับความท้าทายหลายด้าน โดยเฉพาะโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและศักยภาพของบุคลากร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อประสิทธิภาพของระบบการศึกษา ผู้บริหารจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานในการจัดการเทคโนโลยี ควบคู่กับการติดตามและประเมินผลการใช้งาน นอกจากนี้ การแสวงหาแหล่งเงินทุนและความร่วมมือจากชุมชนถือเป็นกลยุทธ์สำคัญในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีให้มีความพร้อม (เอกชัย กี่สุขพันธุ์. 2565: ออนไลน์) ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลมีบทบาทสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษา เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่รวดเร็วส่งผลโดยตรงต่อระบบการศึกษา หากผู้บริหารขาดความเข้าใจและไม่สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ อาจส่งผลให้ผู้เรียนขาดทักษะที่จำเป็นต่ออนาคต ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีบทบาทในการอำนวยความสะดวก สนับสนุน และส่งเสริมสถานศึกษาให้สามารถแข่งขันในระดับสากล ควบคู่กับการปรับตัวให้ทันกับกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (สุกัญญา แซ่ม้อย. 2562: 9) ภาวะผู้นำดิจิทัลจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาที่ยั่งยืน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม รวมถึงการพัฒนาทักษะดิจิทัลของครูและบุคลากร เพื่อบูรณาการเทคโนโลยีกับกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนส่งเสริมวัฒนธรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมสำหรับศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษาในอนาคต (จิณณวัตร ปะโคทั้ง. 2561: 89)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ได้กำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน) สำหรับปีงบประมาณ 2567 โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของครูและบุคลากร ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา อย่างไรก็ตาม การบริหารสถานศึกษายังคงเผชิญกับความท้าทายหลายประการ เช่น การขาดความเข้าใจในทิศทางของแผนงาน การขาดแคลนครู และข้อจำกัดด้านงบประมาณ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. 2567: 85 - 91) ดังนั้น ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงานทุกมิติ ทั้งด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ และการบริหารทั่วไป โดยต้องเผชิญกับข้อจำกัดด้านความรู้และทักษะเทคโนโลยี รวมถึงการจัดการทรัพยากรที่จำกัด ผู้บริหารจึงต้องประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการวิเคราะห์ข้อมูล พัฒนาหลักสูตร และสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เน้นนวัตกรรม พร้อมทั้งพัฒนาทักษะดิจิทัลของครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานและการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงต้องอาศัย วิสัยทัศน์ที่กว้างไกล การเปิดรับนวัตกรรมใหม่ และระบบสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การจัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของศตวรรษที่ 21 และเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถรับมือกับอนาคตในโลกดิจิทัล (สุวิศิษฐ์ กันทา. 2567: สัมภาษณ์)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาเห็นความสำคัญในการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้บริหารสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการและการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลอย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

ครูที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 แตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

สุกัญญา แซ่ม้อย (2562: 135) กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลในบริบทของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์และเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมครูและบุคลากรผู้เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีมาบูรณาการในการจัดการศึกษาได้อย่างสอดคล้องกับสภาพบริบทและความต้องการของผู้เรียน

จิตติมา วรณศรี (2564: 121) กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารที่มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการบริหารจัดการ การสื่อสาร และการเรียนรู้ให้เท่าทัน ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงยุคนี้และส่งเสริมบุคลากรใช้เทคโนโลยีแพลตฟอร์มที่หลากหลายเพื่อการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

Sheninger (2019: 78 - 79) กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง ความสามารถในการกำหนดทิศทาง มีอิทธิพลต่อผู้อื่นและเริ่มต้นการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืนผ่านการรวบรวมข้อมูลและสร้างเครือข่ายเพื่อคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญต่อความสำเร็จในอนาคต รวมทั้งผสมผสานความคิด พฤติกรรม และทักษะที่ใช้ในการเปลี่ยนแปลงและ/หรือปรับปรุงวัฒนธรรมโดยใช้เทคโนโลยี

ดังนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพในสถานศึกษา โดยผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ที่ช่วยให้องค์กรสามารถปรับตัว และสร้างความเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน นอกจากนี้ยังสร้างวัฒนธรรมความร่วมมือและนวัตกรรม เพื่อให้องค์กรเติบโตในยุคดิจิทัลอย่างยั่งยืน

ความสำคัญของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

สุกัญญา แซ่ม้อย (2562: 9) กล่าวว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลนั้น โดยสภาพการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปของโลกในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะในส่วนที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้เรียนในยุคดิจิทัล หากผู้มีส่วนรับผิดชอบโดยตรงขาดความรู้ ความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงนี้ และไม่ได้จัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนขาดความรู้ ความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล บทบาทของนักบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัลจะต้องสามารถอำนวยความสะดวก สนับสนุน ส่งเสริม และเข้าร่วมการแข่งขันขั้นสูงท่ามกลางกระแสแห่งโลกาภิวัตน์ (globalization) ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งอยู่ภายใต้เงื่อนไขการปรับเปลี่ยนการแข่งขันเพื่อสร้างข้อได้เปรียบและความมุ่งมั่นของสังคมโลกที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็วและรุนแรง ผู้นำเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาผู้บริหารหรือผู้นำที่มีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสามารถทำให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของงานในองค์กรสูงขึ้น

ดาวรรุณณ ถวิลการ (2564: 137) กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เนื่องจากเป็นกระบวนการหรือพฤติกรรมของผู้บริหารที่มีความตระหนักถึงความรู้ความเข้าใจ (Understand) ประเมิน (Evaluate) การจัดการ (Manage) และใช้ (Use) สารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณ มีความสามารถประเมินและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงที่ก้าวล้ำทางดิจิทัล

ดังนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัลเน้นที่การนำเทคโนโลยีและสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารในยุคดิจิทัลต้องมีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ ตลอดจนสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์ ผู้นำต้องเข้าใจและจัดการข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณ ส่งเสริม

ความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน และบุคลากรในองค์กร เพื่อให้การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของยุคดิจิทัล

องค์ประกอบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

จากศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ สามารถสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารได้ จำนวน 7 ด้าน ดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการกำหนดทิศทางและวางแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เพื่อขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนผ่านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องสามารถวิเคราะห์บริบทและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ พร้อมทั้งสร้างโอกาสในการแข่งขันและการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่องโดยการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ให้บุคลากรในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปประยุกต์ใช้ในการสร้างนวัตกรรมและรองรับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมสร้างแรงจูงใจและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาความเป็นเลิศในยุคดิจิทัล

2. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการสร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้และการทำงานร่วมกัน โดยส่งเสริมให้การใช้เทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร เพื่อกระตุ้นพลวัตในการทำงานร่วมกันและเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจ มุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน พร้อมทั้งส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนการสอนและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3. ความเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลอย่างมีจริยธรรม โดยส่งเสริมความตระหนักรู้ในประเด็นทางสังคม กฎหมาย และความรับผิดชอบต่อสังคมดิจิทัล การสร้างความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัย การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารตามกฎหมาย และการมีส่วนร่วมในชุมชนดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์ โดยสนับสนุนให้ครูและนักเรียนใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และพัฒนาทักษะดิจิทัลเพื่อการใช้สื่อดิจิทัลอย่างรับผิดชอบในสถานศึกษา

4. การรู้ดิจิทัล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการค้นหา การประเมิน การใช้ การแบ่งปัน และการสร้างสรรค์ข้อมูลสารสนเทศ ผู้บริหารต้องมีความรู้ในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอน สามารถใช้เทคโนโลยีในการวัดผล การสร้างนวัตกรรม และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งพัฒนาทักษะในการปรับตัวและเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

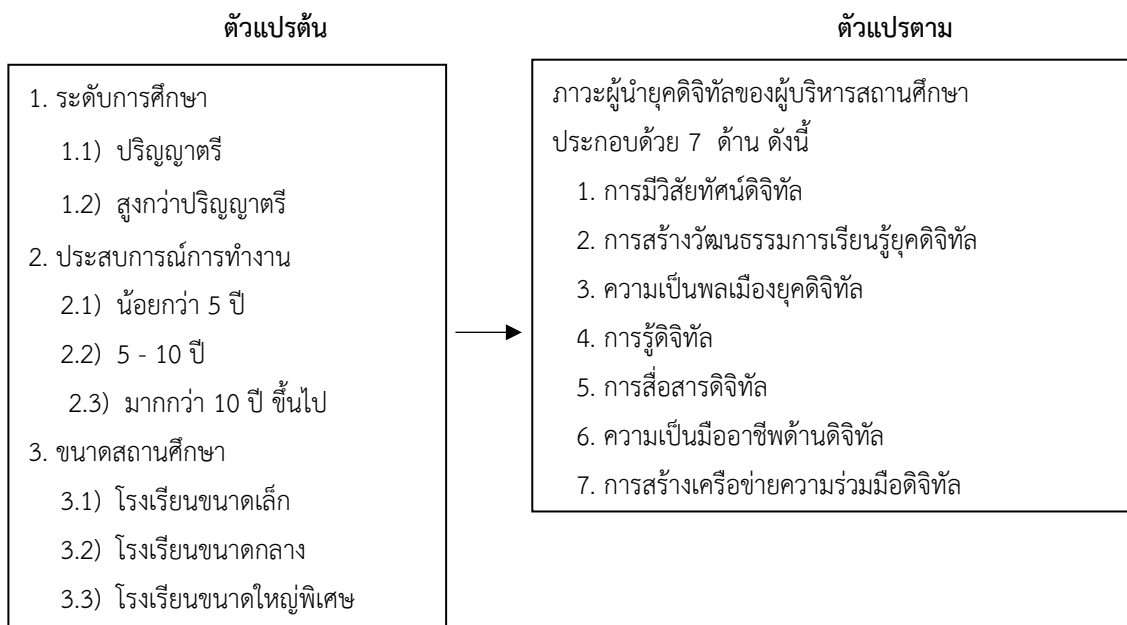
5. การสื่อสารดิจิทัล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสื่อสารและประชาสัมพันธ์กับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร ผ่านช่องทางที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการสื่อสารที่เข้าใจตรงกัน ทั้งในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ การผสมผสานช่องทางการสื่อสาร เช่น สื่อสังคมออนไลน์และเครื่องมือดิจิทัลอื่น ๆ ช่วยให้ข้อมูลเข้าถึงได้อย่างสะดวกและทันเวลา พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศการสื่อสารที่ชัดเจนและเอื้อต่อการทำงานร่วมกันตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กร

6. ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมอย่างมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาและการเรียนการสอน โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและสนับสนุนการพัฒนาทักษะของครูและบุคลากรผ่านการอบรมและการใช้เทคโนโลยีทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน พร้อมทั้งพัฒนาตนเองและสถานศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล เพื่อยกระดับการเรียนรู้และการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

7. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือดิจิทัล หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และความร่วมมือผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบอินเทอร์เน็ต ทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยเน้นการแลกเปลี่ยนข้อมูล

การประสานงาน และการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการจัดการข้อมูล การติดต่อประสานงาน และการดำเนินงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ รวมถึงการสร้างทีมงานที่ทำงานร่วมกันอย่างเต็มใจ การแลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างโปร่งใส และการเผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลอย่างเปิดเผย

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 127 โรงเรียน ครู จำนวน 1,005 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปีการศึกษา 2567 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตาราง Kreggie & Morgan (1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 คน และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถามภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำนวน 7 ด้าน ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล 3) ความเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล 4) การรู้ดิจิทัล 5) การสื่อสารดิจิทัล 6) ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล และ 7) ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือดิจิทัล

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาวะผู้นำคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำนวน 7 ด้าน ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล 3) ความเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล 4) การรู้ดิจิทัล 5) การสื่อสารดิจิทัล 6) ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล และ 7) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือดิจิทัล

2. ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถาม และเทคนิคการตั้งข้อคำถามแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของ Likert เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. ร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาและตัวแปรตามกรอบความคิด จำนวน 60 ข้อ ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญให้พิจารณาตรวจสอบเนื้อหา ให้มีความถูกต้องและชัดเจน โดยมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยมีรายนามดังนี้

5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพัฒนา หอมบุปผา รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ผู้เชี่ยวชาญด้านระเบียบวิธีวิจัย

5.2 ดร.ปฏิพัฒน์ บุญรัก ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองโสน ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

5.2 ดร.สิริพร ผลประเสริฐ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านลำน้ำ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

6. หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของคำถามแต่ละข้อ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็น ว่า ข้อคำถามแต่ละข้อวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ โดยนำข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปมาใช้ ซึ่งใช้เกณฑ์การพิจารณาของ (สายทิพย์ ยะฟู, 2560: 126 - 128) ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา

7. นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) กับวัตถุประสงค์ จำนวน 61 ข้อ พบว่า ข้อคำถามมีค่าความตรงเท่ากับ 0.33 จำนวน 1 ข้อ และมีความตรงเท่า 0.67 จำนวน 3 ข้อ และค่าความตรงเท่ากับ 1.00 จำนวน 57 ข้อ ทำให้มีข้อคำถามที่มีค่าความตรงตั้งแต่ 0.67 - 1.00 จำนวน 60 ข้อ ซึ่งนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้

8. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try out) กับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนบึงเพ่าวิทยา โรงเรียนวัดหามูลกระปือ โรงเรียนบ้านเนินพลวงวิทยา โรงเรียนเนินหัวไร่หนองยางพิทยาคม โรงเรียนบ้านหนองตะเคียน โรงเรียนบึงบัวพิทยาคม เมื่อวันที่ 23 - 27 ธันวาคม 2567

9. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ มาตรวจสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach พบว่ามีค่า 0.99

10. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อขอรับความเห็นชอบและนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อวันที่ 6 -10 มกราคม 2568
2. ผู้ศึกษาส่งแบบสอบถาม (Google Form) ทางระบบ E-office ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากครู
3. ผู้ศึกษาตรวจสอบแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลในระบบ Google Form เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของการตอบคำถาม และนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยวิธีการแจกแจงความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ภาวะผู้นำคุณคิทธิลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์ช่วงคะแนนของ (สายุทิพย์ ยะฟู, 2560: 128) มี 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำคุณคิทธิลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ภาวะผู้นำคุณคิทธิลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ภาวะผู้นำคุณคิทธิลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ภาวะผู้นำคุณคิทธิลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำคุณคิทธิลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการศึกษา

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำคุณคิทธิลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ซึ่งสรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำคุณคิทธิลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็น ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สูงสุด คือ ด้านการสื่อสารคิทธิลอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านความเป็นพลเมืองคิทธิล อยู่ในระดับมาก และต่ำสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์คิทธิล อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และเมื่อพิจารณารายข้อในแต่ละด้านปรากฏดังนี้

1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์คิทธิล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สูงสุด คือ ผู้บริหารสามารถกำหนดทิศทางและวางแผน กลยุทธ์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์คิทธิล อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์บริบทและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาองค์กร อยู่ในระดับมาก และต่ำสุด คือ ผู้บริหารสามารถสร้างโอกาสในการแข่งขันโดยใช้เทคโนโลยีคิทธิล อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้คิทธิล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สูงสุด คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีคิทธิลในการพัฒนาวัฒนธรรมการเรียนรู้การสอน อยู่ในระดับมาก และต่ำสุด คือ ผู้บริหารสามารถกระตุ้นพลวัตในการทำงานร่วมกันผ่านการใช้เทคโนโลยีคิทธิล อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านความเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและนักเรียนตัดสินใจในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีเหตุผล อยู่ในระดับมาก และต่ำสุด คือ ผู้บริหารสร้างความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างปลอดภัย อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการรู้ดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สูงสุด คือ ผู้บริหารพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างและแบ่งปันข้อมูลสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก และต่ำสุด คือ ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก

1.5 การสื่อสารดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สูงสุด คือ ผู้บริหารสามารถสร้างบรรยากาศการสื่อสารที่ชัดเจนและเอื้อต่อการทำงานร่วมกัน อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสารกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และต่ำสุด คือ ผู้บริหารสามารถสร้างการสื่อสารที่เข้าใจตรงกันทั้งในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ อยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารสามารถนำเทคโนโลยีทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการและการพัฒนาการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก และต่ำสุด คือ ผู้บริหารสามารถจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้กับครูและบุคลากรได้ อยู่ในระดับมาก

1.7 ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับสูงสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนการเผยแพร่ข้อมูลภายในสถานศึกษาในรูปแบบดิจิทัลอย่างเปิดเผยและโปร่งใส อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการติดต่อประสานงานและดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก และต่ำสุด คือ ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีในการประสานงานและการจัดการข้อมูลภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา พบว่า

2.1 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน พบว่าไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3 ครูที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้ศึกษาสามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสามารถสร้างบรรยากาศการสื่อสารที่ชัดเจนและเอื้อต่อการทำงานร่วมกัน ทั้งยังส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม รวมถึงการสนับสนุนการเผยแพร่ข้อมูลภายในสถานศึกษาในรูปแบบดิจิทัลที่เปิดเผยและโปร่งใส ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กวินท์ บินสะอาด (2564: 142) ที่วิจัยพบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้ใช้และเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีจริยธรรม พร้อมทั้งสนับสนุนการนำความรู้ด้านเทคโนโลยีไปบูรณาการในการจัดการศึกษา และบริหารการศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีความสามารถในการกำหนดทิศทางและวางแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน นอกจากนี้ ผู้บริหารยังสามารถวิเคราะห์บริบทและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้อย่างรอบคอบ เพื่อปรับกลยุทธ์และกระบวนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในยุคดิจิทัล ด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันขององค์กรในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อลิสา มีสิงห์ (2566: 105) ที่วิจัยพบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

1.2 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจ โดยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างบรรยากาศการทำงานที่มีการมีส่วนร่วมและโปร่งใส ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนานวัตกรรมทางการเรียนการสอน และผู้บริหารยังมีบทบาทในการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาตนเองและพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการยกระดับการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาขององค์กรได้อย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิรินาฏ เศรษฐชนะ (2567: 107) ที่วิจัยพบว่า ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัลภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

1.3 ด้านความเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีจริยธรรม และตัดสินใจในการเลือกใช้เทคโนโลยีอย่างมีเหตุผล โดยเน้นการสร้างความรู้ความตระหนักถึงความรับผิดชอบในการใช้เทคโนโลยีในลักษณะที่ไม่ละเมิดสิทธิและคำนึงทางสังคม และส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัลอย่างมีความรับผิดชอบในสถานศึกษา พร้อมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีจริยธรรม เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนและการพัฒนาครูและนักเรียนในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ แพรวนภา ชูโหม (2566: 110) ที่วิจัยพบว่า ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

1.4 ด้านการรู้ดิจิทัล ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารพัฒนาและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เทคโนโลยีในการสร้างและแบ่งปันข้อมูลสารสนเทศ พร้อมทั้งสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้ ผู้บริหารยังมุ่งพัฒนาทักษะดิจิทัลให้กับบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภูริรัตน์ สุกใส (2565: 98) ที่วิจัยพบว่า ด้านการรู้ดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

1.5 ด้านการสื่อสารดิจิทัล ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสร้างบรรยากาศการสื่อสารที่ชัดเจนและเอื้อต่อการทำงานร่วมกัน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสารกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม เพื่อให้ข้อมูลสามารถเข้าถึงได้สะดวกและทันเวลา นอกจากนี้ ผู้บริหารยังใช้สื่อสังคมออนไลน์และเครื่องมือดิจิทัลอื่น ๆ ในการสื่อสารกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฐิตา สงค์แก้ว (2565: 63) ที่วิจัยพบว่า ด้านการสื่อสารดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

1.6 ด้านความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน และนำเทคโนโลยีทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล นอกจากนี้ ผู้บริหารยังมีความสามารถในการพัฒนาตนเองและสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กษมา อุดทาเรือน (2566: 83) ที่วิจัยพบว่า ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

1.7 ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือดิจิทัล ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสนับสนุนการเผยแพร่ข้อมูลภายในสถานศึกษาในรูปแบบดิจิทัลอย่างเปิดเผยและโปร่งใส พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการติดต่อประสานงานและดำเนินงานร่วมกันในเครือข่าย โดยสามารถส่งเสริมการทำงานร่วมกันผ่านช่องทางดิจิทัล และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนิษฐิกา พรหมวาทย์ (2566: 103) ที่วิจัยพบว่า ด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา พบว่า

2.1 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูทุกระดับการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจและการรับรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลในมิติต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน ทำให้สามารถมองเห็นแนวทางการประยุกต์ ใช้เทคโนโลยีในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และเข้าใจบทบาทของผู้บริหารในยุคดิจิทัลได้อย่างครอบคลุม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ แพรวนภา ชูโหม (2566: 110) ที่วิจัยพบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูทุกระดับการศึกษามีการรับรู้ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการศึกษาได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ การทำงานร่วมกันยังช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ส่งผลให้ความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฐิตา สงค์แก้ว (2565: 67) ที่วิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำดิจิทัล เพราะในยุคดิจิทัลทุกคนต้องมีการปรับตัวให้รู้เท่าทันอยู่เสมอ และนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

2.3 ครูที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ความแตกต่างด้านทรัพยากรและความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของแต่ละขนาดสถานศึกษา ส่งผลต่อการบริหารจัดการการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและโรงเรียนขนาดกลางมีทรัพยากรและความพร้อมทั้งในด้านบุคลากรและเทคโนโลยีที่มากกว่า ทำให้ผู้บริหารสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากขึ้น ขณะที่โรงเรียนขนาดเล็กอาจเผชิญกับข้อจำกัดด้านทรัพยากรและเทคโนโลยี จึงทำให้ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารแตกต่างกันตามขนาดของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เลอศักดิ์ ตามา (2564: 225) ที่วิจัยพบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีความสามารถในการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ครูและนักเรียนที่แตกต่างกันทั้งในด้านการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม การสร้างแรงจูงใจ การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ขององค์กร และโรจนศักดิ์ อินทนน (2566: 218) ที่วิจัยพบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาจะแตกต่างกันตามขนาดของโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางมีทรัพยากรทั้งด้านงบประมาณ กำลังคน และวัสดุอุปกรณ์มากกว่า ทำให้การบริหารงานมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งสามารถพัฒนาและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางจึงมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสูงกว่าผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ผู้บริหารควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาความเป็นเลิศในการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ โดยนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสร้างนวัตกรรมและเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้ทันสมัยและเหมาะสมกับยุคดิจิทัลปัจจุบัน

1.2 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรกระตุ้นและส่งเสริมการทำงานร่วมกันโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ให้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร และนำมาใช้ในการสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการภายในองค์กร

1.3 ด้านความเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรสร้างความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างปลอดภัย พร้อมทั้งส่งเสริมความตระหนักรู้ด้านสังคมและกฎหมายเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี รวมถึงส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารตามกฎหมายในองค์กรเพื่อให้การใช้งานเทคโนโลยีเป็นไปอย่างถูกต้องและมีความรับผิดชอบ

1.4 ด้านการรู้ดิจิทัล ผู้บริหารควรใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการสถานศึกษาและสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอน รวมถึงใช้เทคโนโลยีในการค้นหา ประเมิน และใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ด้านการสื่อสารดิจิทัล ผู้บริหารควรส่งเสริมการสื่อสารที่ชัดเจน ในช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการบริหารงานตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์

1.6 ด้านความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล ผู้บริหารควรจัดอบรมพัฒนาทักษะดิจิทัลให้ครูและบุคลากร พร้อมสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการพัฒนาทักษะ และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนเพื่อยกระดับการเรียนรู้และการบริหารจัดการในสถานศึกษา

1.7 ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือดิจิทัล ผู้บริหารควรใช้เทคโนโลยีในการประสานงานและจัดการข้อมูลภายในสถานศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมการทำงานร่วมกันผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล และสร้างสภาพแวดล้อมที่โปร่งใสในการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบดิจิทัล

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ผลการศึกษานี้ทำให้ทราบถึงภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ซึ่งพบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลมีระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลน้อยที่สุด ดังนั้นผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะในการดำเนินการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาวิสัยทัศน์ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาสภาพปัญหาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

เอกสารอ้างอิง

กนิษฐิกา พรหมวาทย์. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มยกกระบัตรอำเภอสามเงา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยพะเยา.

กษมา อุดทาเรือน. (2566). การศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

กวิณฑ์ บินสะอาด. (2564). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 - 2570. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 – 2568. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2567, จาก <https://moe360.blog/2023/12/06/p55122/>

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2561). นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2561 – 2580. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.

จิณณวัตร ปะโคทั้ง. (2561). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ. อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

จิตติมา วรณศรี. (2564). การบริหารจัดการศึกษายุคดิจิทัล. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.

ณัฐริตา สงค์แก้ว. (2565). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

ดาวรรุณณ ถวัลการ. (2564). ภาวะผู้นำดิจิทัล. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

แพรวนภา ชูโณม (2566). การศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอท่าตะโก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ภูริรัตน์ สุกใส. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอุดรธานี. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนเรศวร.

โรจนศักดิ์ อินทนน. (2566). ภาวะผู้นำของผู้บริหารในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

เลอศักดิ์ ตามา. (2564). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. วารสารรัชต์ภาคย์. 15(38): 224 – 240.

สายทิพย์ ยะฟู. (2560). การวิจัยทางการศึกษา. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

สุกัญญา แซ่ม้อย. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิศิษฐ์ กันทา. รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. (2567, 9 กันยายน). สัมภาษณ์.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. (2567). แผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. กลุ่มนโยบายและแผน. พิจิตร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1.

ศิรินาฏ เศรษฐชนะ. (2567). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

อลิสสา มีสิงห์. (2565). การศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

เอกรัตน์ เชื้อวังคำ. (2564). องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. วารสารการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ. 2(21): 889.

Sheninger, E. (2019). Digital leadership: changing paradigms for changing time. Newbury Park, CA: Sage Publications.